

**Πατριαρχική Απόδειξις
ἐπί τῷ Ἁγίῳ Πάσχα 2024**

Ἀριθμ. Πρωτ. 244

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Εὐδοκία καί χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ διατρέξαντες τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί διελθόντες ἐν κατανύξει τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἰδοῦ, εὐφραινόμεθα τῇ πανηγύρει τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, δι' ἧς ἐλυτρώθημεν ἐκ τῆς τοῦ Ἄδου τυραννίδος.

Ἡ ἔνδοξος ἐκ νεκρῶν Ἔγερσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι συνανάστασις σύμπαντος τοῦ γένους τῶν βροτῶν καί πρόγευσις τῆς τελειώσεως τῶν πάντων καί τῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ. Μετέχομεν εἰς τό ἄφραστον μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀγιαζόμενοι ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτῆς μυστηρίοις καί βιοῦντες τό Πάσχα, «τό πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοίξαν», ὄχι ὡς ἀνάμνησιν ἐνός γεγονότος τοῦ παρελθόντος, ἀλλά ὡς πεμπτουσίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ὡς παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ αἰεὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐγγύτερον εἰς ἡμᾶς ἀπό ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τόν ἑαυτὸν μας. Τό Πάσχα, οἱ ὀρθόδοξοι πιστοὶ ἀνακαλύπτουν τόν ἀληθινόν των ἑαυτὸν ὡς ἐν Χριστῷ εἶναι, ἐντάσσονται εἰς τήν κίνησιν τῶν πάντων πρὸς τὰ Ἔσχατα, «ἐν χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ καί δεδοξασμένῳ» (Α' Πέτρ. α', 8), ὡς «υἱοὶ φωτός... καί υἱοὶ ἡμέρας» (Α' Θεσσ. ε', 5).

Κεντρικόν χαρακτηριστικόν τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς εἶναι ὁ ἀναστάσιμος παλμός της. Ἀστόχως ἀπεκάλεσεν ὁ φιλόσοφος τήν ὀρθόδοξον πνευματικότητα «σκυθρωπήν» καί «φθινοπωρινήν». Εὐστόχως ἐπαινεῖται ὑπὸ τῶν Δυτικῶν τό ἀνεπτυγμένον αἰσθητήριον

τῶν Ὁρθοδόξων διὰ τό νόημα καί τό βιωματικόν βάθος τῆς πασχαλίου ἐμπειρίας, χωρίς ὅμως ἡ πίστις αὐτή νά λησμονῆ, ὅτι ἡ πορεία πρὸς τήν Ἀνάστασιν διέρχεται διὰ τοῦ Σταυροῦ. Δέν γνωρίζει ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης τόν οὐτοπισμόν τῆς Ἀναστάσεως χωρίς Σταυρόν, οὔτε τήν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ Σταυροῦ χωρίς τήν Ἀνάστασιν. Διά τόν λόγον αὐτόν, εἰς τό ὀρθόδοξον βίωμα τό κακόν δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐνῶ ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν λειτουργεῖ ὡς κίνητρον διὰ τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς παρουσίας ἐν τῷ κόσμῳ καί τῶν συνεπειῶν του, ὄρα ὡς ἰσχυρά μεταμορφωτική δύναμις. Εἰς τήν ὀρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν δέν ὑπάρχει χῶρος διὰ συνθηκολόγησιν ἀπέναντι εἰς τό κακόν, δι' ἀδιαφορίαν περί τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἀντιθέτως, ἡ συμβολή εἰς τήν μεταμόρφωσιν τῆς ἱστορίας ἔχει θεολογικήν βάσιν καί ὑπαρξιακόν ἔρεισμα καί ἐκτυλίσσεται χωρίς τόν κίνδυνον ταυτίσεως τῆς Ἐκκλησίας μέ τόν κόσμον. Ὁ Ὁρθόδοξος πιστός ἔχει συνειδήσιν τῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τῆς ἐγκοσμίου πραγματικότητος καί τῆς ἐσχατολογικῆς τελειότητος καί δέν εἶναι δυνατόν νά παραμείνη ἀδρανῆς ἀπέναντι εἰς τὰς ἀρνητικότητας. Διά τόν λόγον αὐτόν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶδε ποτέ τόν ἀγῶνα διὰ μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου ὡς ἀσήμαντον ὑπόθεσιν. Ἡ πασχάλιος πίστις ἔσωζε τήν Ἐκκλησίαν τόσον ἀπό τήν ἐσωστρέφειαν καί τήν κλειστότητα, ὅσον καί ἀπό τήν ἐκκοσμίκευσιν.

Εἰς τό Πάσχα τῶν ὀρθοδόξων συμπυκνοῦται ὀλόκληρον τό μυστήριον καί ὁ ὑπαρξιακός πλοῦτος τῆς εὐσεβείας μας. Τό «ἐξεθαμβήθησαν» τῶν Μυροφόρων, ὅταν, «εἰσελθοῦσαι εἰς τό μνημεῖον εἶδον νεανίσκον... περιβεβλημένον στολήν λευκήν» (Μάρκ. 1στ', 5), χαρακτηρίζει τό μέγεθος καί τήν οὐσίαν τῆς ἐμπειρίας τῆς πίστεως ὡς βιώσεως ὑπαρξιακοῦ συγκλονισμοῦ. Τό «ἐκθαμβεῖσθαι» δηλώνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνός μυστηρίου, τό ὁποῖον βαθαίνει, ὅσον τό προσεγγίζει, κατά τό λεχθέν, ὅτι ἡ πίστις μας «δέν εἶναι πορεία ἀπό τό μυστήριον στή γνώση, ἀλλά ἀπό τήν γνώση στό μυστήριον».

Ἐνῶ ἡ ἄρνησις τοῦ μυστηρίου συρρικνώνει ὑπαρκτικῶς τόν ἄνθρωπον, ὁ σεβασμός ἀνοίγει εἰς αὐτόν τήν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν εἶναι ἡ βαθυτάτη καί ἀκραιφνεστάτη ἔκφρασις τῆς ἐλευθερίας μας ἢ μᾶλλον ἡ γέννησις αὐτῆς ὡς ἐκουσίας ἀποδοχῆς τῆς ὑψίστης θείας δωρεᾶς τῆς κατά χάριν θεώσεως. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς «βιωμένη Ἀνάστασις», εἶναι ὁ χῶρος τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας», ἡ ὁποία εἰς τήν χριστιανικήν ζωὴν εἶναι θεμέλιον, ὁδός καί προορισμός. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὐαγγέλιον ἐλευθερίας, δωρεά ἐλευθερίας καί ἐχέγγυον τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» εἰς τήν «αἰώνιον βιοτήν» τῆς Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μέ αὐτά τά αἰσθήματα, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί πεφιλημένα τέκνα, ἔμπλεοι τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς μετοχῆς εἰς τήν «κοινήν τῶν ὅλων πανήγυριν», λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός καί δοξάζοντες Χριστόν τόν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καί

ἀνατείλαντα πᾶσι τὴν ζωὴν, μεμνημένοι δὲ κατὰ τὴν πανέορτον ταύτην «κλητὴν καὶ ἁγίαν ἡμέραν», πάντων τῶν ἐν περιστάσεσιν ἀδελφῶν, δεόμεθα τοῦ «πατήσαντος θανάτῳ τὸν θάνατον» Κυρίου καὶ Θεοῦ τῆς εἰρήνης, ὅπως εἰρηνεύῃ τὸν κόσμον, καταυγάζη τὰ διαβήματα ἡμῶν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καὶ Αὐτῷ εὐάρεστον, ἀναφωνοῦντες τὸν πανευφρόσυνον ὕμνον «Χριστὸς Ἄνεστη»!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκδ´

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάνα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.